

3.2. Primjena inovativnih poslovnih modela

Osnivanje poslovanja: potrebni dokumenti, pravna pitanja, izrada poslovnog plana

3.2.1 Smjernice kako izraditi svoj poslovni model

e-modul 3: Uspostavljanje (Socijalno) Poduzetništva i razvojnih kooperacija
Listopad 2021

Što je poslovni model?

Definicija: Poslovni model opisuje kako organizacija stvara i isporučuje vrijednost. Vrijednost se ovdje koristi u svom širem smislu, ne samo u smislu ekonomije, već i u pogledu drugih vrijednosti, kao što je socijalna.

➤ Točnije, poslovni model:

- Opisuje kako tvrtka odabire svoje kupce.
- Identificira i razlikuje svoje proizvode i usluge.
- Definira unutarnje i vanjske odgovornosti tvrtke.
- Ocrtava distribuciju raspoloživih resursa.
- Određuje sredstva koja će tvrtka koristiti kako bi postala korisna svojim klijentima i imala koristi od svoje dobiti.

Zašto je važno imati (inovativne) poslovne modele? (1)

Uočeno je da su mnoge tvrtke koje su smatrane uspješnim nestale s poslovne karte. Stvarnost je da te tvrtke koje su nestale nisu pokušale proći kroz proces promjene svojih poslovnih modela. Svoje poslovne modele nisu uspjeli prilagoditi novim tržišnim uvjetima i gospodarstvu.

Za poslovanje su potrebna dva osnovna elementa: **jasna orijentacija i inovacija.**

Zašto je važno imati (inovativne) poslovne modele? (2)

JASNA ORIJENTACIJA

- Poduzeće mora imati jasan identitet – barem na početku – i znati točno u kojem smjeru ide.
- Opisuje logiku kako će organizacija stvarati, distribuirati i stjecati vrijednost, određujući održivost organizma.
- Fokusira se na koordinaciju unutarnjih i vanjskih procesa kako bi se mogli definirati načini na koje organizacija komunicira sa svojim partnerima, distribucijskim kanalima i kupcima.

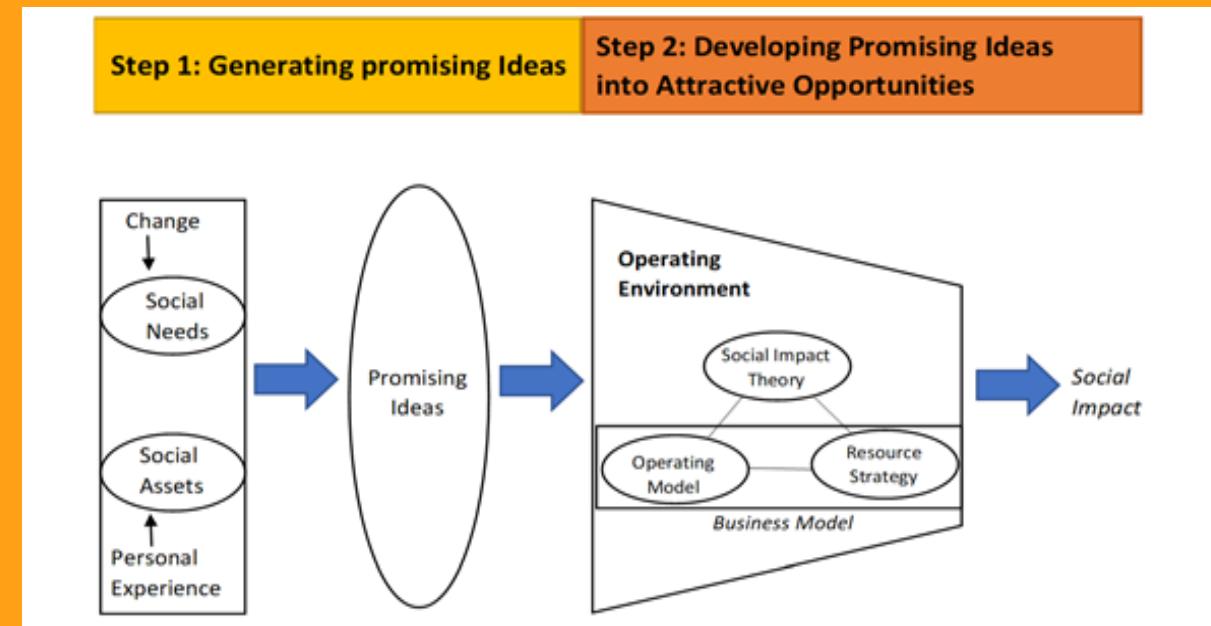
INOVACIJA

- Kako bi uspjela, poduzeća moraju uvesti inovacije.
- Dobit će konkurentsku prednost i najvjerojatnije će uspjeti preživjeti.
- Oblikovati svoj poslovni model kako bi ponudili svoju vrijednost kupcima na drugačiji način.
- Usporedba prednost tvrtki danas i u budućnosti temeljit će se na usvajanju **inovativnih poslovnih modela** a ne inovativnih proizvoda/usluga i/ili procesa..

Poslovni modeli u socijalnom (kooperativnom) poduzetništvu

- Socijalno poduzetništvo temelji se na poslovnim tehnikama i pristupima u cilju rješavanja socijalnih, kulturnih i okolišnih problema kao što su iskorjenjivanje siromaštva, poboljšanje životnog standarda, podrška ranjivim populacijama itd.
- Jedan od glavnih ciljeva je održati održivost i samodostatnost reinvestiranjem dobiti koja proizlazi iz različitih djelatnosti socijalnog poduzeća koje čini kako bi ispunilo svoju misiju.

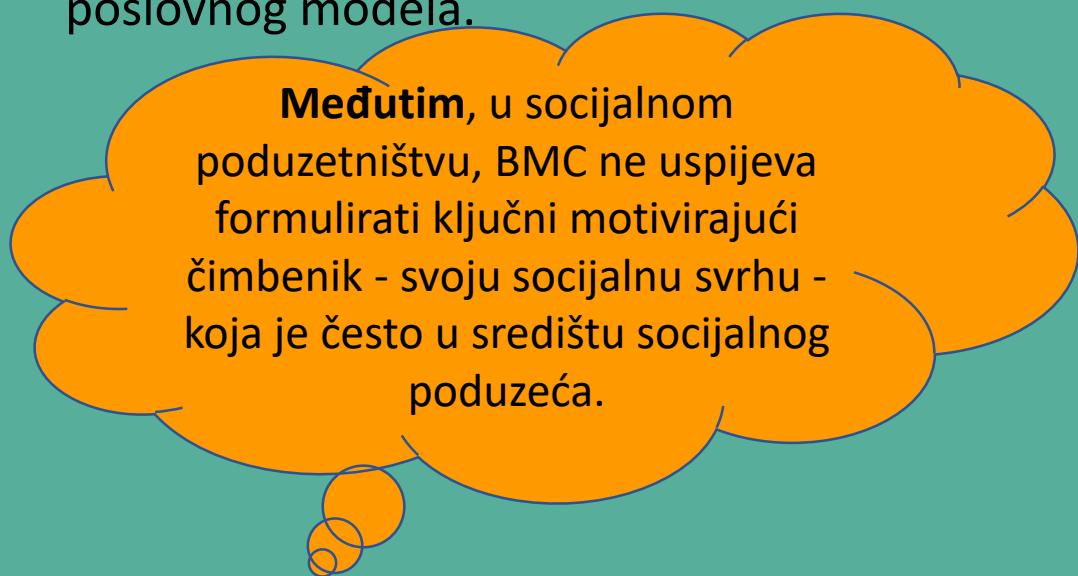

Kako osmisliti društveni poslovni model? (1)

Postoji nekoliko alata koje možete koristiti za oblikovanje poslovnog modela:

Business Model Canvas (platno poslovnog modela)(BMC):

- moguće vam da definirate sve različite parametre koji utječu na vaše posovanje i/ili su na njega već utjecali.
- Koristile su ga tisuće tvrtki u nastajanju diljem svijeta kako bi pripremili i jasno pokazali osnove poslovnog modela.

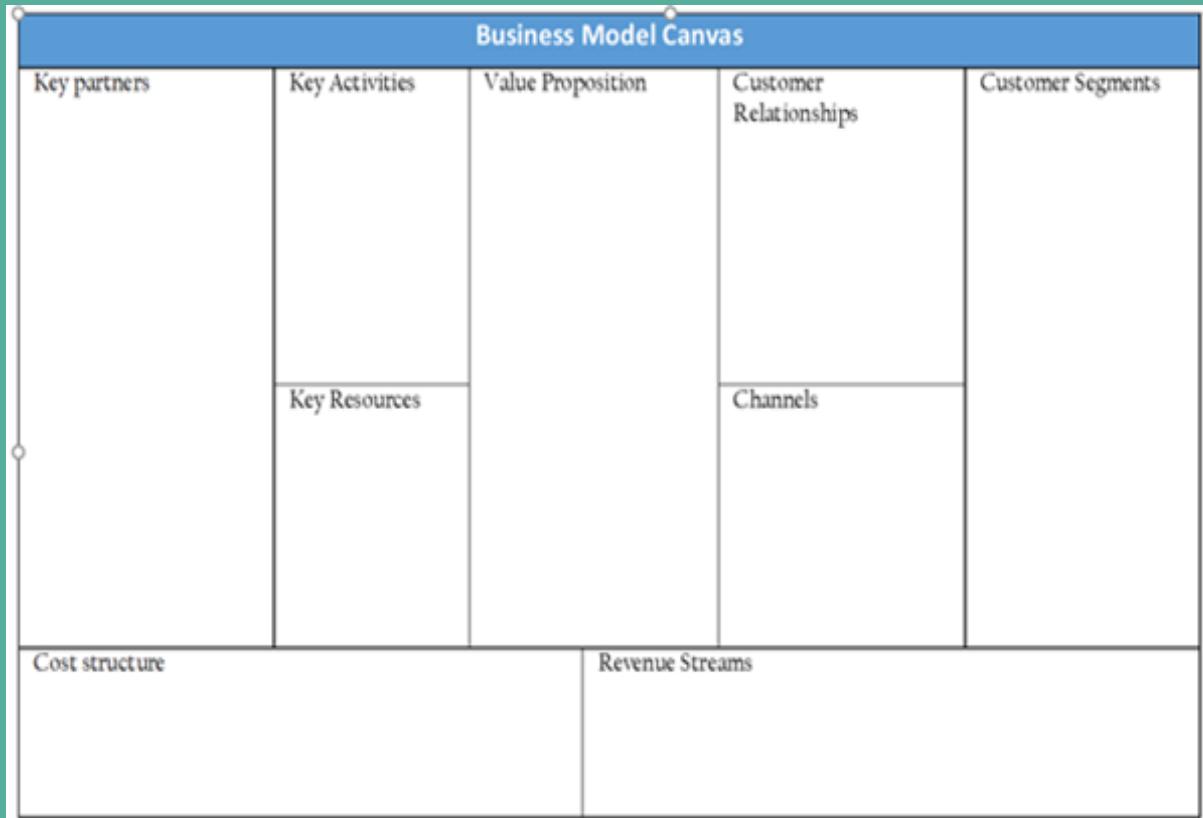
Business Model Canvas

Platno socijalnog poduzeća:

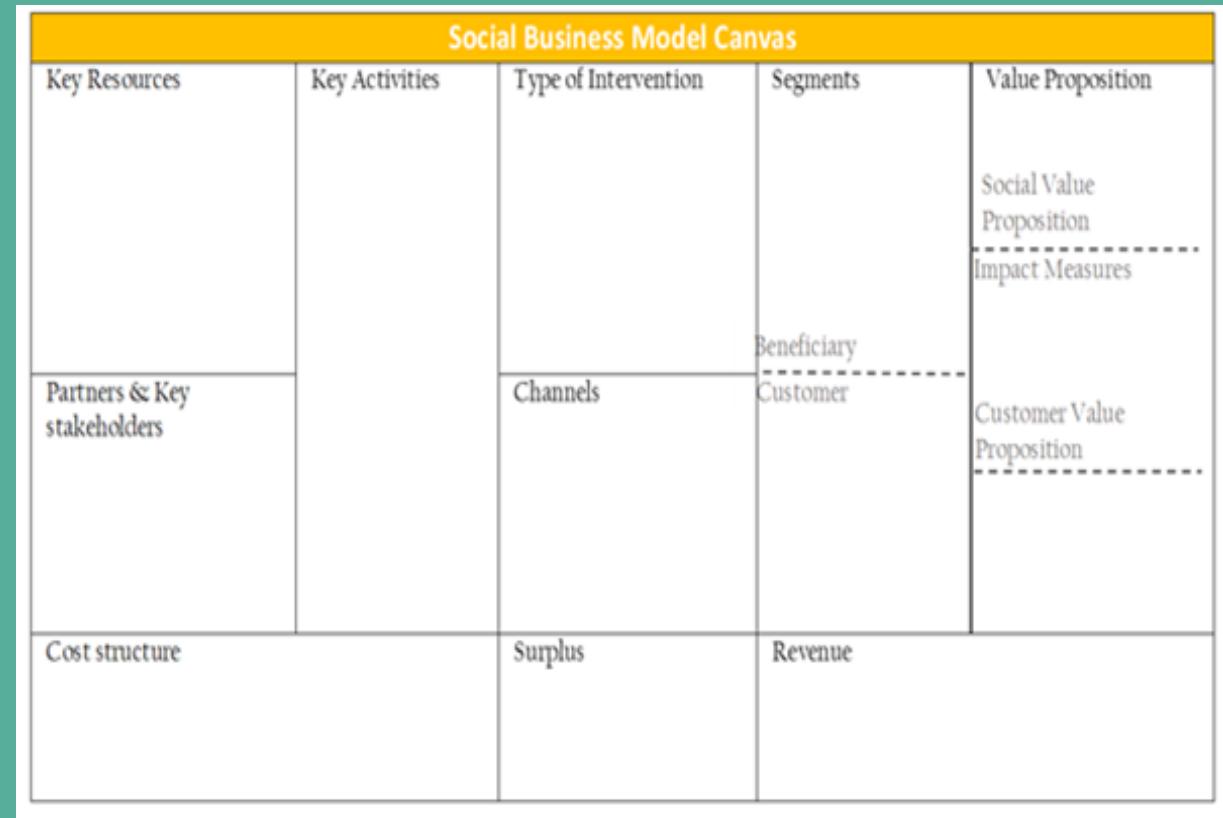
- Vizualna karta ključnih dionika i vrijednosnih prijedloga koja nudi specifično dizajnersko rješenje ili dizajn.
- Ključ za izgradnju dobrog poslovnog modela, promicanje poslovnog plana i reklamiranje investitora da bi prikupili kapital.
- Stavljanjem socijalne svrhe u srce modela fokusira se na ono što je sa gledišta socijalne perspektive zaista važno.

Platno poslovnog modela

Platno socijalnog poslovnog modela

➤ Platno socijalnog poslovnog modela podijeljeno je u 13 blokova. U usporedbi s platnom poslovnog modela, uzima u obzir sljedeće aspekte:

- Komponenta "Segments" podijeljena je na "beneficiary - korisnika" i "customer - kupca". To podržava uvjerenje da korisnici često ne plaćaju ništa, ali su ključni za poslovni model.
- Value proposition -Propozicija vrijednosti sastoji se od elemenata „Social Value Proposition -Propozicija društvene vrijednosti“, „Customer Value Proposition - Propozicija vrijednosti kupaca“ i „Impact Measures - Mjere utjecaja“, koji definiraju kako kontrolirate svoj društveni utjecaj
- Vrsta intervencije opisuje vrstu proizvoda koji će dati vrijednost.
- Osim partnera, platno uključuje ključne dionike koji su/trebali biti uključeni u vaš program.
- Komponenta "Surplus - Višak" opisuje gdje planirate uložiti svoju dobit (Social Innovation Lab, 2013.).

Kako stvoriti socijalni poslovni model (1)

- ✓ Kako biste stvorili učinkovit i održiv model socijalnog poslovanja, morate slijediti ovih 6 koraka:

1. Pripremite Social Enterprise Canvas (napravite više kopija ako je moguće), podijelite ga sa svojim timom i objasnите im sve njegove dijelove. Istaknite razlike između socijalnog platna i običnog poslovnog platna, posebno u pogledu dodatnih segmenata kako je gore opisano. Trebalo bi postojati temeljito objašnjenje zašto su svi ovi segmenti bitni za ovu novu vrstu platna i usmjeravati ih o tome kako dovršiti te blokove.
2. Postoje 3 različita načina za pokretanje procesa:
 - a. Ideja: započnite definiranjem ponude vrijednosti za određeni segment kupaca.
 - b. Potencijalni/postojeći kupci: počnite s odjeljkom o kupcima i definirajte koju vrijednost ponude pružate/možete im isporučiti i kako.
 - c. Resursi: Počnite razmišljati o tome koje ključne resurse (vještine, iskustva, prirodna sredstva, finansijska sredstva itd.) imate vi i/ili vaši partneri i na temelju toga razvijajte svoju ponudu za određenu skupinu kupaca.

Kako stvoriti Socijalni Poslovni Model (2)

3. Ispunite sve pododjeljke Propozicije vrijednosti. Da biste dali određene i ciljane odgovore za sve pododjeljke ponude vrijednosti sa socijalnim aspektom za ovu vrstu platna, trebali biste sebi postaviti pitanja, poput "Što vas motivira u ovom socijalnom poduzeću?" ili "Što se nadate postići kratkoročno, srednjoročno i dugoročno?" istražiti i otkriti svoje profesionalne ciljeve i sposobnosti.
4. Radite zajedno ili se podijelite u manje grupe kako biste dovršili ostale dijelove platna. Ako to planirate učiniti kasnije, odvojite vrijeme da podijelite i raspravite rezultate svakog odjeljka sa širom grupom kako biste razmijenili ideje i komentare. Sve ideje zabilježene za svaki odjeljak Social Business Canvas-a moraju biti prevladane zajedničkim ciljevima poduzeća i socijalnim aspektom koji ima.
5. Zapišite sva ključna pitanja ili točke rasprave i stavite ih u zasebno područje za kasniju upotrebu.
6. Dovršite svoje platno i pokušajte ga uvijek imati na raspolaganju. Kasnije će možda biti potreban detaljniji poslovni model, a ovo bi platno moglo biti savršeno polazište. (Qastharin, 2021.).

60 minuta

Što će vam
trebati

- Tiskani oblik:
olovka/kemijska, markeri za naglašavanje obični markeri (opcionalno).
- Digitalni oblik: uređaj spojen na internet (računalo, prijenosno računalo, tablet itd.), softver za uređivanje dokumenata (npr. Microsoft Word)

Praktična aktivnost

Upute

Slijedite poveznicu ispod i ispunitate Platno. Odvojite malo vremena za razmišljanje i zapišite svoje ideje što jasnije možete. Budite sigurni da su vaši odgovori izvedivi i da se mogu primijeniti u stvarnom životu.

<https://bmtoolbox.net/tools/social-business-model-canvas/>

SAVJET

Preporučujemo olovke ili idealno drvene olovke za pisanje i olovke u boji za stvaranje bilješki o vezama između stavki na platnu (ali obična olovka ili kemijska će biti u redu)

TRAIN-CE-FOOD projekt

<https://traincefood.si/hr/home-english>

Autor: Maria Dalakoura (Institute of Entrepreneurship Development, IED)
mdalakoura@ied.eu

Ovaj projekt sufinancirala je Europska komisija, Opća uprava za unutarnje tržiste, industriju, poduzetništvo i mala i srednja poduzeća. GA: SI2.823699.

Ova publikacija odražava samo stavove autora i suradnika, a Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

